

[Halygaard.]

utrolig naiv, hvis ikke man kan forudse, at det bliver en skæbnesvanger forringelse af vore uddannelser.

På samme måde vil det være ødelæggende for de 16—19-åriges vilkår i uddannelsesforløbet, såfremt dette forslag og de tanker, der ligger til grund herfor, gennemføres.

Tendensen i undervisningsministerens oplæg er, at alle skal lære det samme, eller — og det er åbenbart ministerens hensigt — at alle skal lære lige lidt. Det er i allerhøjeste grad uhyggelige perspektiver, og jeg forstår ikke, undervisningsministeren vover i den grad at lægge op til en så tydelig ensretning af den danske ungdom. Alle individuelle evner, anlæg og interesser skal nu undertrykkes, og som det står i bemærkningerne, er det ikke længere folkeskolens opgave at medvirke til en opdeling af eleverne på forskellige retninger, der forudsætter deres senere uddannelsesvalg. Jeg mener da tværtimod, at det må være en folkeskoles vigtigste opgave netop at tilrettelægge en undervisning, der tilgodeser samtlige elevers evner, anlæg og interesser, og derfor er det altafgørende naturligvis, at der foretages en deling allerede i folkeskolen.

Jeg vil derfor så indtrængende som muligt, sådan set ikke af politiske grunde, men på grund af min erfaring fra mit virke i folkeskolen, opfordre til, at den påtænkte enhedsskole, det være sig såvel i folkeskolen som i det videre forløb, én gang for alle må blive begravet. Det kan nemlig ikke i sin idé tilgodeses den enkelte elevs krav til maksimal udnyttelse af hans eller hendes muligheder og evner. Der må i opbygningen af et uddannelsessystem en differentiering til, der tidligt tager hensyn til den enkeltes forskellighed. Vi er nu engang ikke alle ens og kan heller ikke blive det. Hvis enhedstanken fastholdes, vil vi fremover se i massevis af eksempler på oprettelse af specialundervisningsklasser, unaturligt og i strid med ønsket om en folkets skole til varetagelse af folkets krav.

Derfor må det være en oplagt udfordring at genopbygge et delingssystem efter evner og anlæg, og dette kan lade sig gøre, samtidig med at de forskellige interessegrupper lærer at respektere hinanden for det, de er, i erkendelse af, at intet samfund kan undvære netop de kvalifikationer, der ligger i den

enkelte. Om det er praktiske færdigheder, eller det er boglige færdigheder, må være lige attråværdigt.

Inden folketingset tvinges til at tage stilling til de 16—19-åriges uddannelse, mener jeg, at folkeskolen må tages op til revision, så den kan tilgodeses de muligheder, eleverne har krav på.

En adgangsbegrænsning til de højere boglige uddannelser må iværksættes allerede ved optagelse i gymnasiet, og en yderligere devaluering af kravene i gymnasiet bør ikke tolereres: det ville nedbryde respekten for vort uddannelsessystem at afskaffe eller devaluere studentereksamen, i lighed med hvad man har gjort med realeksamen.

Det må være vor vigtigste opgave — og det haster — at finde et uddannelsesmønster netop for de 16-19-årige, der vælger en praktisk uddannelse, og dette mønster må tilrettelægges i et samarbejde mellem folkeskolen, de tekniske skoler og specialarbejderskolerne. Respekten for de praktiske uddannelser må styrkes, og denne respekt mindskes i hvert fald, såfremt man søger at forlænge skoletiden og skaber endnu flere sociale tabere, hvis en samkøring af undervisningen også her praktiseres.

Desværre har man gjort den fejltagelse i vort samfund efterhånden kun at have lært vore børn og unge bogligt arbejde. Man burde nok overveje, om ikke alle unge efter det 9. eller 10. skoleår i mindst 2 år burde beskæftige sig med praktisk arbejde, inden de fortsatte en eventuel videre skolegang. De har ikke kendskab til praktisk arbejde, ved ikke, hvad det drejer sig om, og det er vel også medvirkende til, at de svigter de tilbud, der gives dem i dag selv i en så alvorlig ungdomsarbejdsløshedssituation, som vi befinder os i. Det må også gøres dem klart, at de selv har et ansvar og en pligt til at tage initiativ, når de skal have en læreplads eller et arbejde.

Skal Danmark fortsat klare sig i konkurrencen med andre lande, er det nødvendigt, at der stilles krav til vore børn og unge, så de hver på sit område dygtiggør sig. Ikke i en enhedsskole, men på grundlag af mange undervisningstilbud lige fra folkeskolen til de højeste uddannelsesinstitutioner.

Derfor kan fremskridtspartiet ikke tilslutte sig de tanker, der ligger til grund for dette forslag.